

Magasin for å bli sett

Frida Sture (18) vil bli sett og forstått som den hun er. Derfor lager hun sitt eget magasin.

■ TEKST STINE MACHLAR FOTO MARIT HOMMEDAL

I REDAKSJONEN: Frida Sture er redaktør. Christine Myrdal og Tore Sollesnes er journalister. Målet er at Funkisnytt skal gjøre det skarpt i NM for ungdomsbedrifter.

Frida kommer kjørende mot meg i gangen på Nordahl Greig videregående skole i Bergen. Sammen med henne går medelevene og medjournalistene Christine Myrdal og Tore Sollesnes. Læreren Bjørn H. Grinde og Fridas assistent Anne er også med når trioen igjen skal fortelle om sitt suksessrike skoleprosjekt.

18 år gamle Frida Sture var lei av at folk behandlet henne annerledes på grunn av at hun sitter i rullestol og har verbale utfordringer. Derfor startet hun *Magasinet Funkisnytt* med to medelever for å vise at hun er så mye mer enn sin funksjonshemming. Drømmen er å komme til NM i ungdomsbedrifter.

– De har fått mye mer oppmerksomhet for magasinet sitt enn mange av gruppene på medielinja. Så jeg tror nok noen av elevene der er litt misunnelige, sier lærer Grinde.

Som ungdommer flest

Det er blitt mange medieoppslag på ungdommene etter at Sture skrev en kronikk i Bergens Tidende der hun ber folk se henne som den hun er, uten rullestolen og taleutfordringene. Funksjonshemmingen Cerebral Parese gjør det vanskelig for Frida å styre kroppen, spesielt blir det å snakke en utfordring når tunga styres mer av spasmer enn av vilje.

I ettertid av kronikken tok NRK Hordaland tak i saken, og Myrdal fikk et leserinnlegg om klassevenninnen på trykk i VG. Men ikke alle medieoppslagene har vært like heldige.

– Journalisten i NRK skrev at jeg var utviklingshemmet, men det er jeg jo ikke, sier Frida.

– Funksjonshemmet og utviklingshemmet er to forskjellige ting, legger hun til.

Frida legger ikke skjul på at hun blir irritert når folk tar henne for å være noe annet enn den 18-åringen hun er. Selv vil hun nemlig si at hun er som ungdommer flest. Aktiv i idrett, el-innebandy er sporten, og med venner.

– Det er rart at hun satt her og snakket med meg i flere timer, men ikke fikk med seg hvem jeg var. Hun skulle spurt opp igjen.

Vet hva hun vil

Frida tar videregående på fem år, slik at hun har mulighet til å hvile når kroppen trenger >>

det, men det betyr også at hun ekstra tid å vie ungdomsbedriften.

– Jeg begynte her som lærer i 2012. Frida var en av de første elevene jeg hadde. På denne tiden har jeg blitt kjent med Frida, sett hvor hardt hun arbeider for sine mål, hennes tanker og glimrende humør, sier Grinde.

– Frida hadde vel tanken om magasin allerede i forrige skoleår, og var klar på hva hun ville når de startet med fordypningsfaget i høst. Så hun har jobbet lenge med tanken, sier læreren.

– Næhei, sier Frida og hopper nærmest ut av stolen. Så lenge er det da ikke!

Dette er Fridas historie, men av praktiske grunner fortelles den mest av de rundt henne. Spasmen hun har i kroppen gjør det vanskelig å snakke, ordene blir lengre, setningene får flere pauser og noen bokstaver får en litt annen ordlyd når de fremføres av Frida enn av andre.

Derfor blir medelevene, læreren og assistenten naturlig «tolker» av Fridas ord. Jeg forstår godt hennes meninger, men sitatene blir korte. Likevel er jeg ikke tvil om at det er Fridas egen historie jeg nå forteller. 18-åringen viser tydelig med hele seg når vi har oppfattet henne riktig. Denne jenta vet nemlig akkurat hva hun vil få sagt, og gir seg ikke før vi har skjønnet det. Hun mener også at de fleste forstår om de bare tar seg tid nok.

– Av og til har folk vansker med å forstå meg, andre ganger skjønner de. Det kommer an på hvor god tid de har. Noen spør bare assistenten og det er dumt, for da lærer de jo aldri å forstå meg, sier Frida flere ganger slik at vi skal få det med oss.

Foredrag om seg selv

Medelevene innrømmer at også de syns kommunikasjonen med Frida

Jeg vil heller at folk skal spørre opp igjen enn å anta ting om meg. Det blir bare dumt.

SIER KLART IFRA: Talevansker hindrer ikke Frida Sture i å være en tydelig stemme, også offentlig. I en kronikk i Bergens Tidende ba hun folk om å se henne og ikke rullestolen.

VENNINNER: Frida Sture og Christine Myrdal fikk kontakt og ble venner på grunn av Fridas drivkraft og pågangsmot.

var utfordrende i til å begynne med.

– I starten visste jeg ikke om jeg skulle henvende meg til Frida eller assistenten, men nå har jeg like gode samtaler med Frida som med alle andre, sier Christine Myrdal.

– Da vi begynte i klassen med Frida holdt hun et foredrag der forklarte om sine utfordringer i hverdagen. Jeg tror det at hun holdt en slik presentasjon var veldig godt for klassens del. Det lettet på stemningen, samtidig som det hindrer at folk tenker sine egne ting, sier Tore Sollesnes.

Dette skoleåret begynte nemlig Frida i en ny klasse. For å få tid nok til trening og andre gjøremål, går hun andre året to ganger, før hun igjen går tredje året to år. Det medfører mange nye medelever, og Frida gjør alt hun kan for å ikke bli misoppfattet. Det er hun mektig lei. Derfor har hun laget et foredrag om seg selv, diagnosen, utfordringene med spasmer og kommunikasjon. På den måten ville hun ta livet av alle eventuelle fordommer som hun vet finnes. Det er også derfor 18-åringen startet et magasin. Hun vil fortelle folk at hun er mer enn det øye kan se, om de bare tar seg tid til å forstå hva hun formidler.

– Jeg vil heller at folk skal spørre opp igjen enn å anta ting om meg. Det blir bare dumt, sier Frida.

Humor mot tabuer

Christine og Tore tok seg tid til å høre foredraget. Begge ble så bergtatt av Fridas sterke drivkraft til å endre andres meninger at de ville hjelpe henne å nå frem.

– Fridas idé og pågangsmot interesserte meg. Vi er blitt gode venner i løpet av skoleåret og jeg vil være med å vise andre at ulike forutsetninger ikke har noen betydning for hvem vi er og hva vi står for, sier Christine.

LÆRER OG ELEV: Bjørn H. Grinde har sett hvor hardt Frida Sture arbeider for å nå sine mål.

Den noe løse ideen til Frida som oppsto en gang i høst, har nå blitt til flere artikler, kronikker og leserinnlegg. Magasinet vil bestå av alt fra intervjuer til galgenhumoristiske sitater om det å være funksjonshindret. Foreløpig har de hatt rullestolløp, og intervju med «Ingen grenser»-deltaker Hein. Redaksjonen vil vise ungdom mellom 13 og 25 år at et aktivt liv er mulig – selv med en funksjonshemming. De er godt i gang.

– Før jul holdt rektor en tale der hun brukte cirka 40 prosent på *Funkisnytt*. Jeg synes de har funnet en måte å få frem noe som fra før er litt underkommunisert. De bruker en humor i sakene sine som kanskje vil gjøre det de skriver om litt mindre tabubelagt, sier lærer Bjørn H. Grinde.

Vil til NM

Allerede før bladet er ferdigstilt har trioene fått mye oppmerksomhet. Målet er å nå i mål før fylkesmessene for ungdomsbedrifter går av stabelen 13. mars. Der håper de å komme videre til NM. Læreren

Jeg vil at folk skal få et innblikk i hvordan det er å være meg.

har tro på at elevene kan nå langt.

– Interessen rundt *Magasinet Funkisnytt* har visst at ideen i veldig høy grad er salgbar. Jeg tror at elevene her har funnet en nisje som er bærekraftig i aller høyeste grad.

Ungdomsbedrifter som blir startet gjennom undervisningen på videregående skole avvikles vanligvis når skoleåret tar slutt. Trioen håper likevel å kunne gi ut *Funkisnytt* på fast basis.

– Jeg ser på magasinet som en hobby og vil gjerne fortsette med dette i fremtiden også. Om Frida vil selvsagt, sier Tore og ser bort på sjefen selv.

For i redaktørstolen sitter Frida og styrer alt ut fra egne erfaringer.

– Jeg vil vise mitt synspunkt om funksjonshindringer med intervjuer

og tekst. Jeg vil at folk skal få et innblikk i hvordan det er å være meg, sier Sture.

Klassekameratene skryter av henne som leder.

– Hun er kanskje den snilleste redaktøren som finnes. Hun er veldig tålmodig og opptatt av at alle skal ha det bra, ikke minst at alle skal få være med, sier Cathrine med god støtte fra Tore.

Fremtidsplaner

Inkludering er kanskje det viktigste for redaktøren.

– Jeg vil at funksjonshemmede skal bli inkludert i samfunnet og bidra med det vi kan. For vi kan stråle Frida.

Selv har den unge jenta ingen planer om å drive bedrift i fremtiden, men jobbe skal hun.

– Grafisk designer.

– Vil du bli det?

– Ja, eller forfatter.

Det er ingen tvil om at Frida Sture har planer om å synes også i fremtiden. Merk deg navnet, jeg er sikker på at hennes stemme vil høres både langt og lenge. ■